

Není čert jako čert

V této lekci se zaměříme na postavu čerta a odlišné vlastnosti, které jsou s ním spojovány.

K tomuto zamyšlení nás vede fakt, že postava čerta se může v různých pohádkách lišit a některé odlišnosti lze vysledovat v návaznosti na jazykové prostředí. V němčině, ale třeba také v holandštině, totiž nelze odlišit čerta od ďábla, protože pro obě postavy existuje jen jedno slovo, totiž ďábel. To samozřejmě výrazně ovlivňuje představu o tom, co takový čert-ďábel dělá a jaké má vlastnosti.

Cíle:

- ✓ Reflexe rozdílných vlastností vážících se k jedné pohádkové postavě.
- ✓ Zamyšlení nad hodnotami, které postavy ztělesňují.

Lekce je koncipována na 30 minut

Pomůcky:

- Pohádka Čertův švagr v knize Němcová, B. Pohádky Boženy Němcové. Praha 1968.
- Pohádka Čert a Káča (k dohledání např. <http://www.cist.cz/Pohadky/cert.htm>)
- Pohádka Čert a jeho babička (k dohledání např. na <https://www.promaminky.cz/pohadky/ke-cteni-30/cert-a-jeho-babicka-3103>)

POSTUP:

1. Napište na tabuli slova čert – ďábel – Lucifer a spolu s dětmi zapisujte pod jednotlivé postavy vlastnosti, které se jim u těchto postav vybaví.
2. Rozdělte žáky nebo studenty do třech skupinek a do každé jim dejte k přečtení jednu z pohádek (Čertův švagr, Čert a Káča a Čert a jeho babička). Ve skupinkách pak mají žáci nebo studenti za úkol charakterizovat čerta z jejich pohádky.
3. Každá ze skupinek představí svého čerta a srovná ho s původními vlastnostmi uvedenými na tabuli. Zkusí zařadit čerta podle toho, kterému souboru vlastností je nejbližší.
4. Na závěr můžete spolu s dětmi diskutovat, jak se jednotlivé interpretace čerta mohou odlišovat. V závěru můžete použít informaci, že např. v německém nebo holandském jazykovém okruhu neexistuje slovo označující hodného nebo spravedlivého čerta.

Součást publikace:

Dana Moree (Morvayová, P. – Moree, D. 2010. Dvakrát měř, jednou řež. Varianty, Člověk v tísni o.p.s.)